

II Kartka z powstańczego kalendarza...

II Kartka z powstańczego kalendarza...

Ożywione życie społeczno-gospodarcze regionu wpływało korzystnie na rozwój ruchu powstańczego na tym terenie. Liczne dwory, duża liczba oczynszowanych włości stanowiły materialne oparcie działających tu oddziałów powstańczych. Na rozwój powstania styczniowego na omawianym terenie miała wpływ skomplikowana struktura narodowościowa. Obok Polaków, jak wiadomo, mieszkało tu sporo Niemców i Żydów. W okresie poprzedzającym wybuch powstania na terenach nadwiślańskich ówczesnego powiatu gostynińskiego zamieszkiwało kilka tysięcy kolonistów niemieckich. W miastach regionu znaczny procent ludności stanowili Żydzi.

Najwcześniej walki powstańcze objęły okolice Żychlina. Został tu sformowany oddział powstańczy złożony z 500 pieszych ludzi i 150 konnych. Byli to przeważnie robotnicy fabryczni licznych cukrowni znajdujących się w okolicach Kutna i Żychlina. Do wspomnianego oddziału przyłączyła się duża liczba młodzieży warszawskiej, która przed branką schroniła się w Puszczy Kampinoskiej, a następnie w części przeszła przez Bzurę i udała się do Żychlina. Oddział żychliński został zorganizowany przez dwóch oficjalistów fabrycznych, Zawadzkiego i Kurkowskiego. Rankiem 22 stycznia powstańcy opanowali miasto. W dniu 23 stycznia zostali zaatakowani przez ładoński pułk piechoty, na którego czele stał podpułkownik Burhard. Ze względu na silne posiłki rosyjskie powstańcy wycofali się z miasta, a następnie udali w lasy gostynińskie i gąbińskie. Część przyłączyła się do partii powstańczej działającej w okolicach stacji kolejowej Kowal pod dowództwem Kazimierza Mielęckiego. Warto również nadmienić, że w pobliskim Kutnie w tym czasie znajdowali się: Oskar Awejde, Józef Kajetan Janowski, Jan Maykowski i ks. Karol Mikoszewski, którzy przybyli do Kutna wieczorem 22 stycznia. W wypadku zdobycia przez powstańców Płocka mieli się do niego udać i ujawnić jako Rząd Tymczasowy.

Źródło: M. Chudzyński, Gostynin i powiat gostyniński w latach 1832-1864, [w]: Dzieje Gostynina od XI do XXI wieku. Pod red. B. Konarskiej-Pabiniak, Gostynin 2010, s.265-266

Kartka
z powstańczego
kalendarza...

**Ziemia Gostynińska
w Powstaniu Styczniowym**

22 - 23 stycznia 1863 r.

BITWY I POTYCZKI W OKRESIE POWSTANIA
1863-1864